

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2013 toiseksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle vuoden 2013 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 93/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina:

- puhemies Eero Heinäluoma, eduskunta
- pääsihteeri Seppo Tiitinen, eduskunta
- kansanedustaja Petteri Orpo, kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja
- ylijohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallituksen puheenjohtaja Janna Puumalainen, Cultura-säätiö
- puheenjohtaja Heikki Talvitie, Suomi—Venäjä-Seura
- apulaisrehtori Marja Jegorenkov, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, edustaen Suomen Venäjänopettajat ry:tä

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Vuoden toisessa lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan 10 miljoonan euron lahjoitusta Cultura-säätiölle valtiopäivätoiminnan 150. merkkivuoden juhlarahaston perustamiseen. Esitys pohjautuu puhemiesneuvoston ja eduskuntaryhmien ehdotukseen tukea suomalaisten venäjän kielen ja kulttuurin opiskelua.

Lahjoituksella on tarkoitus juhlistaa säännöllisen valtiopäivätoiminnan 150-vuotisjuhlavuotta. Keisari Aleksanteri II kutsui valtiopäivät Suomessa koolle syyskuussa 1863. Tästä alkanut säännöllinen valtiopäivätoiminta edisti Suomen itsenäistymistä, ja monia silloin omaksuttuja käytäntöjä noudatetaan edelleen eduskunnan toiminnassa. Maamme kansanvallan historia onkin osa Suomen ja Venäjän yhteistä historiaa.

Valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja toteaa, että Suomen talouden ja yhteistyömahdollisuuksien kannalta on tärkeää, että Suomessa on vahvaa venäjän kielen osaamista. Venäjä oli vuonna

Valiokunnan mietintö VaVM 13/2013 vp

2012 Suomen suurin kauppakumppani ja toiseksi suurin vientikohde Ruotsin jälkeen. Kauppavaihto oli 16,2 miljardia euroa, josta vientiä oli 5,7 miljardia euroa ja tuontia 10,5 miljardia euroa. Venäjän kieltä opiskellaan suomalaisissa kouluissa kuitenkin edelleen vähän. Vain noin 2 prosenttia Suomen peruskoululaisista opiskelee jossain vaiheessa venäjää. Vuonna 2010 lukiossa A-venäjän suoritti 0,6 prosenttia ja B- tai C-venäjän 2,1 prosenttia opiskelijoista.

Euroopan unionin sisällä opiskelijoiden liikkuvuus jäsenmaiden välillä on jo tavanomaista. Suomalaisen nuorten opiskelua myös Yhdysvalloissa on jo pitkään tuettu Fulbright-stipendijärjestelmän kautta, ja Hanasaaren kulttuurikeskus on puolestaan tehnyt aktiivista työtä suomalais-ruotsalaisten kulttuuriyhteyksien edistämiseksi. Valiokunta pitää venäjän kielen opiskelun tukemista luontevana suuntana jatkaa suomalaisten osaamisen vahvistamista. Tämä on tärkeää etenkin nykytilanteessa, jossa Suomen ja Venäjän välisten taloudellisten mahdollisuuksien ja erityisesti matkustajaliikenteen odotetaan edelleen kasvavan merkittävästi.

Valiokunta edellyttää, että lahjavaroja hallinnoidaan erillisessä rahastossa, jolla on omat säännöt. Säännöissä tulee määritellä rahaston tehtävät eduskunnan päätöksen mukaisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää rahastolle johtokunnan, jossa tulee olla eduskunnan ja valtioneuvoston edustus sekä venäjän opetuksen ja sijoitustoiminnan asiantuntemusta. Myös rahaston tilintarkastus tulee järjestää luotettavasti ja varmistaa, että rahaston vuotuiset tuotot käytetään säännöissä mainittuun tarkoitukseen.

Hallituksen esityksen mukaan rahaston hallintokuluihin saa käyttää enintään 5 prosenttia rahaston vuotuisesta tuotosta. Valiokunta katsoo kuitenkin, että rahaston käynnistysvaiheessa, ensimmäisenä varsinaisena toimintavuotena, hallintokulut voivat poikkeuksellisesti olla korkeintaan 10 prosenttia rahaston vuotuisesta tuotosta.

Valiokunta toteaa, että perustettavan rahaston tarkoitus on tukea suomalaisten venäjän kielen ja siihen liittyvän kulttuurin opiskelua ja opetusta. Rahaston tavoitteena on lisätä venäjän kielen opiskelun suosiota ja parantaa oppimistuloksia sekä venäläisen kulttuurin ymmärrystä. Rahaston vuotuista tuottoa voidaan käyttää mm. opetusmateriaalien ja opetussuunnitelmien kehittämiseen, kielipesätoimintaan päiväkodeissa ja venäjänkieliseen harrastustoimintaan peruskouluissa sekä opiskelijoiden stipendeihin ja matkoihin Venäjälle. Rahaston vuotuista tuottoa voidaan käyttää myös opettajien täydennyskoulutukseen. Pätevät opettajat turvaavat motivoivan ja opiskelijoiden hyödylliseksi kokeman koulutuksen ja innostavat näin osaltaan sekä opintojen aloittamiseen että niiden jatkamiseen.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sekä määrärahoihin että nettolainanottoon ja velanhallintaan 10 000 000 euron lisäystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvin vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio ja ensimmäinen ja toinen lisätalousarvio huomioon ottaen 54 677 335 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 13/2013 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus vuoden 2013 toiseksi lisätalousarvioksi hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena ja

että lisätalousarviota sovelletaan 1 päivästä lokakuuta 2013 alkaen.

Helsingissä 17.9.2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kimmo Sasi kok
jäsen Pertti Hemmilä kok
jäsen Jouko Jääskeläinen kd
jäsen Timo Kalli kesk
jäsen Sampsa Kataja kok
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Mikaela Nylander r
jäsen Heli Paasio sd
jäsen Kari Rajamäki sd
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Matti Saarinen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Kauko Tuupainen ps
varajäsen Risto Kalliorinne vas
varajäsen Johanna Karimäki vihr
varajäsen Juha Väättäinen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mari Nuutila